

Nærings- og fiskeridepartementet
Samferdselsdepartementet

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

14/4736-2

19.02.2015

Standardisering og samordning av fylkeskommunale innkjøp av kollektivtransporttjenester

NHO Transport har tatt kontakt med oss fordi de har mottatt en rekke henvendelser fra sine medlemsbedrifter om fylkeskommunenes kjøp av kollektivtransporttjenester. NHO Transport organiserer samtlige rutebusselskaper i Norge, og hoveddelen av deres virksomhet er knyttet til fylkeskommunale anbudskontrakter. Medlemsbedriftene peker på flere svakheter ved fylkeskommunale innkjøp av kollektivtransporttjenester. Særlig synes de fylkeskommunenes manglende bruk av standard anbudsmaler og kontrakter er utfordrende.

Vi er opptatt av å få mest mulig igjen for skattebetalerens penger, samtidig som vi er opptatt av at innbyggerne skal ha et godt transporttilbud. Det er da viktig at offentlige innkjøp gjøres mest mulig effektivt. Videre ligger det etter vår mening kostnadsbesparelser i at fylkeskommunene i større grad søker å samordne sine innkjøp.

Fylkeskommunene har det overordnende ansvaret for kollektivtrafikken i fylkene. Fylkeskommunene har den lokalkunnskap og kompetanse som skal til for å innrette kollektivtransporttjenester på en måte som best mulig er tilpasset brukernes behov. I den forbindelse gjennomfører fylkeskommunene omfattende innkjøp av kollektivtransporttjenester for det offentlige. Vi kan alle være enige om at det er viktig at det offentlige midler anvendes på en mest mulig kostnadseffektiv måte.

Bruk av standardmateriell

Når fylkeskommunen foretar innkjøp er det derfor viktig at ikke stilles strengere krav til det materiellet som skal benyttes enn det som er nødvendig. Vi har forståelse for at det kan være nødvendig å anvende spesialtilpasset materiell i noen tilfeller. Imidlertid er det klart at krav ut over standardspesifikasjoner vil være kostnadsdrivende. Dette har blant annet sammenheng med at en norsk fylkeskommune er et lite marked. Det er derfor ikke alle leverandører som

finner det lønnsomt eller har kapasitet til, for eksempel, å etablere en egen produksjonslinje for å produsere noen titalls busser som kan tilfredsstille kravet som er stilt av én norsk fylkeskommune. Dermed kan man risikere at viktige og konkurransedyktige leverandører ikke stiller opp i konkurransen. Vi oppfordrer derfor fylkeskommunen til å vurdere nøye om kollektivtransportbehovet kan dekkes ved å bruke standard bussmateriell.

Bruk av standardkontrakter

Leverandører av kollektivtransporttjenester og materiell opplever det også som utfordrende at fylkeskommunene benytter seg av ulike kontraktsmaler og indekser. Bruk av individuelle og spesialutformede kontrakter ved innkjøp skaper mye ekstra arbeid for leverandørene. Dette skyldes blant annet at hver enkelt kontrakt må gjennomgås i detalj for å avdekke usikkerhets- og risikoelementer. Det eksisterer allerede i dag standardkontrakter som fylkeskommunen kan benytte. Vi vet for eksempel at den svenske bransjeorganisasjonen har utarbeidet standarder på området. Videre kan bruk av relevante bussindekser være en måte å redusere risikopåslaget på. Vi oppfordrer fylkeskommunen til å benytte tilgjengelige kontraktsmaler og relevante indekser når det utarbeides kontrakter om innkjøp av kollektivtransporttjenester.

Samordning av innkjøp

Manglende standardisering og samordning av innkjøpene har også andre uheldige samfunnsøkonomiske følger. Manglende samordning fører blant annet til at det blir vanskeligere å utveksle materiell over fylkeskommunegrensene. Dette kan også gjøre det vanskeligere å benytte busser fra en by til å avlaste et uforutsett og midlertidig transportbehov i nabobyen. Vi vil derfor oppfordre fylkeskommunene til å vurdere å samordne innkjøp av kollektivtransporttjenester med andre fylkeskommuner.

Felles utfordringer

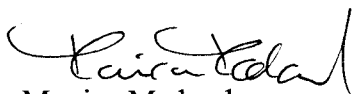
I Melding St. 26 (2012-2013) Nasjonal Transportplan 2014-2023) som Stortinget behandlet våren 2013 er det fastlagt et mål om at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Samferdselsdepartementet la i høst frem en handlingsplan for kollektivtransport hvor oppfølgingen av Nasjonal Transportplan er nærmere konkretisert. I nevnte handlingsplan er det bl.a. annet påpekt at dersom en skal nå målet om at veksten i persontransporten skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange, vil det kreve betydelige løft både i investeringer og drift knyttet til kollektivtransport sammenliknet med dagens nivå. Disse utfordringene forsterker behovet for at fylkeskommunene på sitt ansvarsområde gjennomfører anskaffelser av kollektivtransporttjenester på en måte som sikrer at man får mest mulig igjen for de økonomiske ressurser som legges inn til formålet. Samtidig må staten vurdere om det må tilføres ekstra midler til drift av kollektivtransport. Foreløpig har Regjeringen vurdert at det ikke bør innføres bindende nasjonale standarder til materiell som nyttes i den fylkeskommunale kollektivtransporten eller krav om bruk av standardkontrakter ved kjøp av slike tjenester.

Arbeidet videre

Vi oppfordrer fylkeskommunene til å sette problemstillingene som er tatt opp i dette brevet på dagsorden. Siden innkjøp av kollektive transporttjenester er et fylkeskommunalt ansvar, er det først og fremst fylkeskommunene som må ta initiativet til å finne løsninger på utfordringene.

Vi vil på vår side legge til rette for fylkeskommunenes arbeid med å effektivisere offentlige anskaffelser. I den forbindelse kan vi nevne at Direktorat for forvaltning og IKT (Difi) driver et omfattende arbeid for å heve kompetanse og veilede innkjøpere, virksomhetsledere og leverandører om offentlige anskaffelser. Vi anbefaler at fylkeskommunene benytter seg av de tjenestene og verktøyene som Difi tilbyr. Vi håper at vi på denne måten sammen kan arbeide for å sikre mer effektive anskaffelser og dermed spare oppdragsgivere, leverandører og skattebetalerne for unødvendige kostnader.

Med hilsen

Monica Mæland
Næringsminister

Ketil Solvik-Olsen
Samferdselsminister

Adresseliste

Akershus fylkeskommune	Postboks 1200 Sentrum	0107	OSLO
Aust-Agder fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Buskerud fylkeskommune	Postboks 3563	3007	DRAMMEN
Finnmark fylkeskommune	Fylkeshuset	9815	VADSØ
Hedmark fylkeskommune	Postboks 4404 Bedriftssenteret	2325	HAMAR
Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Møre og Romsdal fylkeskommune	Julsundveien 9 Fylkeshuset	6412	MOLDE
Nordland fylkeskommune	Prinsens gate 100	8005	BODØ
Nord-Trøndelag fylkeskommune	Seilmakergata 2 Fylkets hus	7725	STEINKJER
Oppland fylkeskommune	Postboks 988	2626	LILLEHAMMER
Oslo kommune	RÅDHUSET	0037	OSLO
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Askedalen 2	6863	LEIKANGER
Sør-Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2350 Sluppen	7004	TRONDHEIM
Telemark fylkeskommune	Postboks 2844	3702	SKIEN
Troms fylkeskommune	Postboks 6600	9296	TROMSØ
Vest-Agder fylkeskommune	Postboks 517 Lundsiden	4605	KRISTIANSAND S
Vestfold fylkeskommune	Svend Foyns gate 9	3126	TØNSBERG
Østfold fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG